

Veterinārārstu Oskara Prikņas un Andreja Elksniņa ikdiena

Egita Terēze Jonāne

Oskars Prikņa strādā par veterinārārstu SIA "Agrofirma "Turība"", bet Andrejs Elksniņš vada veterinārārstu uzņēmumu SIA "VETIŅI" un pats ir praktizējošs lauksaimniecības dzīvnieku veterinārārsts. "Vietējā Latgales Avīze" sarunājās ar abiem par vetārsta ikdieniu.

«Esmu veterinārārsts divdesmit četras stundas dienā,»

Oskars Prikņa mīl savu veterinārārsta darbu.

teica Oskars Prikņa un atminējās, kā jau no bērnu dienām vecāku mājās, kas atrodas Kalniešu pagastā (tagadējā Krāslavas novadā), bija govju ganāmpulks. Kādreiz mamma stāstīja, ka atbraucis veterinārārsts, lai ārstētu slimu govī, taču viņam tas nav izdevies. Un tobrīd Oskars esot teicis: «Es kļušu par veterinārārstu, lai dziedinātu govīs.» Vēlāk, mācoties Krāslavas Varavīksnes vidusskolas 10. klasē, apmeklēja Rīgā izstādi «Skola», un viņam iepatīkās tobrīd vēl Latvijas Lauksaimniecības universitātes studentu un pasniedzēju stāsts par Veterinārmedicīnas fakultāti. Tā Oskars pēc skolas iestājās tieši šajā fakultātē. «Manos skolas gados lauksaimniecības specialitātes bija topā, tāpēc ka, piemēram, mūsu ciemā, kur bija desmit mājas, turēja pienu govīs katrā mājā. Tagad gotiņas ir tikai vienam saimniekam. Jaunieši negrib palikt laukos un dodas uz pilsētām, bet viņu vecāki paliek vecāki, vairs nespēj uzturēt saimniecību. Skumīgi,» atzina Oskars.

Runājot par sešiem studiju gadiem, Oskars atminas, ka tajos laikos lauksaimniecības dzīvnieku veterinārārsti nebija ļoti pieprasīti uzreiz pēc augstskolas, turklāt sāka studēt arī pirmie mazo dzīvnieku veterinārārsti. Arī mūsdienās daudz jauniešu studē veterinārmedicīnā, taču vienu daļu pārvilina mazo dzīvnieku klīnikas, pārvilina ar labu atalgojumu, turklāt tur ir cita darba vide un specifika, no vērojais Oskars.

Pirmās praktiskās zināšanas un prasmes Oskars ieguva jau studiju gados pie praktizējošiem veterinārārstiem Jura Vingra Līksnā, Āra Zentiņa Saldū un Aivara Alksņa Jelgavā, vēloties pārņemt viņu pieredzi. Kad augstskola bija absolvēta, viņš divus gadus strādāja pienu govju saimniecībā Stendē, pēc tam SIA «Seiļi», bet nu jau desmito gadu viņš ir veterinārārsts SIA «Agrofirma "Turība"».

Kāda ir veterinārārsta Oskara ikdiena? Viņš slaucamo govju kompleksā «Gaigalas» ierodas jau pēc plkst. 7.00, un, kad govīs ir izslauktas, viņš aprunājas ar slaušanas operatoru par govīm. Ja kāda no govīm nejūtas labi, tad tā tiek izolēta un ārstēta. Ja gotiņai naktī ir atskrējis teliņš, Oskars aprūpē arī to. Oskars uzrauga arī teļu veselību, katru rītu iztaujā teļkopes – vai ēstgriba ir laba, vai nav vielmaiņas traucējumu utt. Šie pienākumi aizņem vairākas stundas. Jāstrādā arī pie datora, piemēram, jāpārlicinās, ka govīm nav strauji samazinājies pienu apjoms, jo straujš izslaukumu kritums arī var liecināt par saslimšanu vai to, ka gotiņa «meklējas», skaidroja Oskars, un piebilda, ka govīs, tāpat kā cilvēki, slimo. Tās ir gan akūtās slimības, kuras veterinārārsti cenšas izārstēt ātri, gan arī hroniskās slimības, kuras var tikai apārstēt.

Vaicāts, cikos beidzas darba diena, Oskars atzina, ka tas laiks nav prognozējams, tāpēc ka gotiņai var pēkšņi

palikt slikti vai var sākties dzemdības, un tās var būt vieglas, bet var arī noritēt ilgi un grūti. «Kad teliņš piedzimst sveiks, varu priecāties, jo tā ir jauna dzīvība. Vispār jau veterinārārsta darbā priecīgu mirkliju ir daudz, piemēram, izārstē gotiņu, un viņa atkal sāk dot lielus piena izslaukumus. Veterinārijā arī jāmacās. Ik pēc pieciem gadiem jāatjauno sertifikāts, tāpēc jāpiedalās semināros, kursos, jāiet praksē pie citiem veterinārārstiem un jāsavāc 50 punkti. Veterinārārstam jābūt zinošam un prasmīgam, jo tikai tad tu vari palīdzēt dzīvniekam. Man patīk veterinārārsta darbs,» pastāstīja Oskars. Un pieminēja, ka mūsdienās pēc augstskolas jaunais speciālists var būt privāti praktizējošs veterinārārsts vai arī var strādāt saimniecībā, klīnikā, Valsts robežsardzē, Valsts sanitārajā inspekcijā vai Pārtikas un veterinārajā dienestā.

«Esmu mobils veterinārārsts,»

Andrejs Elksniņš vada veterinārārstu uzņēmumu un pats ir praktizējošs vetārsts.

uzsvēra Andrejs Elksniņš. Viņš ir viens no pirmajiem toreiz vēl Daugavpils novada pašvaldības stipendiātiem, jo toreiz, pirms sešiem gadiem, lauksaimniekiem bija veterinārārstu iztrūkums. Andrejs tobrīd studēja Latvijas Lauksaimniecības universitātē ar mērķi palīdzēt vecāku pienu lopkopības saimniecībā.

«Laiks ir pagājis ļoti ātri. Pēc augstskolas es strādāju kā privāti praktizējošs veterinārārsts, man nebija intereses par lielu biznesu, patika dzīvnieki, patika strādāt vecāku saimniecībā. Bet tad sapratu, ka ir svarīgi attīstīt uzņēmējdarbību, saņemt PVN maksātāja statusu, tika pieņemts lēmums dibināt zemnieku saimniecību, un 2018. gada beigās izveidoju ZS «Vetiņi». Vēl pēc laika – 2022. gadā – zemnieku saimniecība pārtapa par SIA «VETIŅI». Tagad uzņēmumā darbojas četri veterinārārsti. Lai gan prakses kabinets atrodas Dēmenes pagastā, mēs sniedzam mobilo veterinārmedicīnisko palīdzību 17 līguma klientiem Augšdaugavas, Rēzeknes, Jelgavas, Vecpiebalgas, Siguldas, Smiltenes u.c. novados, kā arī dodamies vizītēs arī uz citām saimniecībām visos Latvijas reģionos,» pastāstīja Andrejs.

Viņš un kolēģi brauc ar specializētu transportu, un šīs divas mobilās tehnikas vienības iegādātas ar Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai LEADER atbalsta programmas līdzfinansējumu. Veterinārārstu automašīnas aprīkotas ar visu nepieciešamo, piemēram, pirmajā projektā iegādātajā mobilajā vienībā ir mobilā veterinārā klīnika un laboratorija. Pētot bīdes, mikroautobuss tiešām atgādina klīniku, tikai uz riteņiem. Savukārt pagājušā gada martā – arī ar LEADER līdzfinansējumu – tika iegādāta apvidus automašīna, ka ļauj vetārstiem nokļūt saimniecībās pa ļoti sniegotiem ceļiem, tāpat tā noderēs arī pavasara šļūdonī un palos, lai sniegtu neatliekamo palīdzību. «Esam kā «ātro brigāde» liellopiem,» atzina Andrejs.

SIA «VETIŅI» mobilā klīnika un laboratorija ļauj palīdzēt gotiņai arī ganībās

Viņš atzina arī to, ka šajos 5,5 gados, kopš strādā savā profesijā, ir mainījies priekšstats par veterinārārsta profesiju. Veterinārārsts ne tikai ārstē, bet arī sniedz padomus saimniekam par dzīvnieku veselību, turēšanu, fizioloģijai atbilstošu ēdināšanu.

Andrejs uzsvēra: «Mēs ar kolēģiem sniedzam konsultācijas, cenšamies mainīt lauksaimnieku domāšanu, skaidrojam, ka veterinārārstam un saimniekam primārā ir profilakse, profilakse un vēlreiz profilakse, lai dzīvnieki nekad neslimotu, nekad nesaskartos ar ārstēšanu, tajā skaitā ar antibiotikām (protams, ja dzīvnieks jau ir slim – veterinārā palīdzība ir jāsniedz nekavējoties, ko ikdienā arī darām). Jaunas zināšanas, prasmes ir vajadzīgas arī lauksaimniekam. Tas informācijas apjoms, kas jāzina dzīvnieku īpašniekam, ir milzīgs. Man ir liels prieks, ka klientu lokā visi saimnieki ir lieliski – zinoši, prasmīgi, saprotoši. Viņiem tiešām rūp dzīvnieka pašsajūta un veselība, un tāds vesels dzīvnieks var neslimot gadiem ilgi un ražot cilvēku uzturam kvalitatīvu produkciju.»

Andrejs atzīst, ka veterinārmedicīna ir tā joma, kurā var piepildīt savu kā profesionāļa aicinājumu, tā pieprasa no tevis pilnīgu atdevi un mūžizglītību.

Uzziņai

Veterinārārsta pienākumi:

- ārstē dažādu sugu dzīvniekus un putnus, konsultē par profilaktiskajiem un ārstēšanas pasākumiem mājas apstākļos;
 - izmeklē saslimušo dzīvnieku, izklausīna, palpē (iztausta ar rokām), novērtē viņa izskatu un uzvedību;
 - nosaka ārstēšanas terapiju: medikamentus, procedūras, noņem izmeklējamus paraugus, nozīmē papildu izmeklēšanu;
 - veic ķirurģiskas iejaukšanās, operē saslimušos dzīvniekus;
 - pieņem dzīvnieku dzemdības un novērtē mazuļu veselību;
 - lauku saimniecībā veic ganāmpulka veselības uzraudzību kopumā, vērtē lopu veselības stāvokli kvalitatīvai produktam (piens, gaļa) ieguvei un atražošanai funkcijas veikšanai, veic profilaktisko potēšanu;
 - raksta un uztur dzīvnieku medicīnisko vēsturi, dokumentāciju;
 - veic praktisko ārstēšanu un konsultē īpašniekus, kā veikt ārstēšanu mājas apstākļos. ▣
- (Avots – www.profesijupasaule.lv)

Andreja Elksniņa un Egītas Terēzes Jonānes foto

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». Par projekta raksta «Veterinārārstu Oskara Prikņas un Andreja Elksniņa ikdiena» saturu atbild SIA «Vietējā».

MAF
Mediju atbalsta fonds